

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Prop. 69 L

(2019–2020)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Midlertidig lov om unntak fra kommuneloven,
IKS-loven og partiloven (tiltak for å avhjelpe
konsekvensene av Covid-19)

Innhold

1	Hovedinnholdet i proposisjonen	5	7	Endringer i bestemmelsene om skriftlig saksbehandling	12
			7.1	Gjeldende rett	12
2	Bakgrunnen for forslaget	5	7.2	Innspill til lovarbeidet og høring ...	12
			7.3	Departementets vurderinger og forslag	13
3	Innspill til lovarbeidet og høring	6			
4	Delegering av myndighet til å inngå interkommunalt samarbeid	7	8	Forslag om adgang til fjernmøter og elektronisk signering i interkommunale selskaper etter lov om interkommunale selskaper	13
4.1	Gjeldende rett	7	8.1	Gjeldende rett	13
4.1.1	Generelt om kommunale beslutningsprosesser og hastekompetanse	7	8.2	Innspill til lovarbeidet og høring ...	13
4.1.2	Myndighet til å inngå ulike typer interkommunalt samarbeid	7	8.3	Departementets vurderinger og forslag	14
4.2	Innspill til lovarbeidet og høring	7			
4.3	Departementets vurderinger og forslag	8	9	Partiloven	14
			9.1	Gjeldende rett	14
			9.2	Innspill til lovarbeidet og høring ...	15
			9.3	Departementets vurderinger og forslag	15
5	Utvidelse av frister for avgivelse og vedtak av enkelte dokumenter etter kommuneloven	9	10	Longyearbyen lokalstyre	16
5.1	Gjeldende rett	9	10.1	Gjeldende rett	16
5.2	Innspill til lovarbeidet og høring	10	10.2	Departementets vurderinger og forslag	16
5.3	Departementets vurderinger og forslag	10			
5.3.1	Frist for å avlegge revisjonsberetning.....	10	11	Økonomiske og administrative konsekvenser	16
5.3.2	Frist for å vedta årsregnskapet	11			
5.3.3	Forholdet til ROBEK-registeret.....	11	12	Merknader til de enkelte bestemmelsene	16
5.3.4	Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen	12			
6	Valgbarhet til kontrollutvalget	12		Forslag til midlertidig lov om unntak fra kommuneloven, IKS-loven og partiloven (tiltak for å avhjelpe konsekvensene av utbruddet av Covid-19)	19
6.1	Gjeldende rett	12			
6.2	Innspill til lovarbeidet og høring	12			
6.3	Departementets vurderinger og forslag	12			

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Prop. 69 L

(2019–2020)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Midlertidig lov om unntak fra kommuneloven, IKS-loven og partiloven (tiltak for å avhjelpe konsekvensene av Covid-19)

*Tilråding fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet 3. april 2020,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Hovedinnholdet i proposisjonen

Kommunal- og moderniseringsdepartementet foreslår i denne proposisjonen en midlertidig lov med enkelte unntak fra kommuneloven, lov om interkommunale selskaper (IKS-loven) og partiloven. Utbruddet av Covid-19 fører med seg en rekke utfordringer for kommuner, fylkeskommuner og andre. Det vil kunne oppstå situasjoner hvor det verken er mulig eller forsvarlig å oppfylle alle kravene som følger av gjeldende kommunelov, IKS-lov eller partilov. De midlertidige lovendringene som departementet foreslår, skal avhjelpe enkelte negative konsekvenser av utbruddet av Covid-19.

Forslagene tar blant annet sikte på å lempe på delegeringsadgangen til kommunestyret og fylkestinget når det gjelder inngåelse av interkommunalt samarbeid, gi realistiske og forsvarlige frister for avleggelse og vedtak av enkelte dokumenter etter kommuneloven, åpne for fjernmøter for alle organer i et interkommunalt selskap og gi en realistisk og forsvarlig frist for partiene når det gjelder innberetningsplikten etter partiloven.

2 Bakgrunnen for forslaget

Som følge av Covid-19-utbruddet har det blitt avdekket behov for midlertidige unntak fra bestemmelser i blant annet kommuneloven.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet foreslår i denne proposisjonen midlertidige unntak fra enkelte bestemmelser i kommuneloven, IKS-loven og partiloven, fordi bestemmelsene ikke vil kunne oppfylles på forsvarlig måte på grunn av Covid-19-utbruddet.

Lovforslaget er utformet med utgangspunkt i rammene lagt i Prop. 56 L (2019–2020) og Innst. 204 L (2019–2020). Departementet har vurdert om unntaksbestemmelsene fra kommuneloven mv. kunne fastsettes i forskrift med hjemmel i midlertidig lov om forskriftshjemmel for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av Covid-19 mv. (koraloven). Formålet med unntaksbestemmelsene fra kommuneloven mv. er å legge til rette for hensiktsmessige og forutsigbare beslutningsprosesser i kommuner og fylkeskommuner som avhjelper konsekvenser av Covid-19-utbruddet. Departementet vurderer dermed at det er behov for at unntaksbestemmelsene kan gjelde over et noe lengre tidsrom enn hva som vil være mulig for forskrifter fastsatt med hjemmel i koraloven. Det er viktig at lovendringene, selv om de skal

være midlertidige, er forutsigbare for kommunene, fylkeskommunene og andre som blir berørt av dem. For eksempel er det behov for utvidede frister for avgivelse og vedtakelse av enkelte dokumenter etter kommuneloven. Fristene bør utvides slik at det for kommunene og fylkeskommunene er praktisk mulig å kunne oppfylle de utvidete fristene, og slik at kommunene og fylkeskommunene har mulighet til å planlegge virksomheten et stykke fram i tid. Demokratiske hensyn taler dermed for at unntaksreglene fra kommuneloven mv. bør gjennomføres som en ordinær lovprosess.

Departementet vil også vise til midlertidig forskrift 13. mars 2020 nr. 277 om gjennomføring av fjernmøter i folkevalgte organer i kommuner og fylkeskommuner for å begrense spredning av Covid-19. Forskriften gjør det enklere for kommunene og fylkeskommunene å ha fjernmøter, og skal bidra til at de folkevalgte organene i kommunene og fylkeskommunene kan opprettholde sin aktivitet. Forskriften er i utgangspunktet gitt varighet til 1. august 2020, men det kan være aktuelt å forlenge denne til et senere tidspunkt.

Kommuneloven regulerer både kommunenes og fylkeskommunenes virksomhet. For å forenkle framstillingen bruker departementet i det følgende *kommunen* som felles betegnelse for *kommunen* og *fylkeskommunen*, hvis ikke noe annet framgår av sammenhengen. På samme måte omtaler departementet bare kommunale organer, selv om framstillingen også gjelder tilsvarende for fylkeskommunale organer.

3 Innspill til lovarbeidet og høring

Departementet har fått skriftlige innspill til behov for midlertidige justeringer i lovene fra KS, KS Bedrift og NKRF. Departementet har også mottatt en rekke skriftlige og muntlige henvendelser fra enkeltkommuner og fylkesmannsembeter om behov for unntak fra de nevnte lovene.

Lovforslaget ble sendt på en forkortet offentlig høring fredag 27. mars kl. 11.30, med høringsfrist mandag 30. mars kl. 14.00. Forslaget ble sendt til disse instansene:

Fylkesmennene

SSB
Partilovnemnda

KS
Norges Kommunerevisorforbund
Den norske Revisorforening
Forum for Kontroll og Tilsyn
Norges kemner- og kommuneøkonomers forbund

Kristelig Folkeparti
Venstre
Sosialistisk Venstreparti
Arbeiderpartiet
Fremskrittspartiet
Høyre
Senterpartiet
Rødt
Demokratene i Norge
Kystpartiet
Pensjonistpartiet
Miljøpartiet De Grønne
Norges Kommunistiske Parti
Piratpartiet
Partiet De Kristne
Helsepartiet
Alliansen
Liberalistene
Folkeaksjonen nei til mer bompenger
Samfunnspartiet

Det kom inn totalt 13 høringsuttalelser. Høringsuttalelsene er nærmere omtalt i tilknytning til de enkelte forslagene nedenfor.

Disse instansene har hatt merknader til høringsnotatet:

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
Partilovnemnda
Statistisk sentralbyrå

Forum for Kontroll og Tilsyn
Hedmark Revisjon IKS
KS
KS Bedrift
Norges kemner- og kommuneøkonomers forbund
Norsk Kommunerevisorforbund
Norsk Journalistlag
Revisorforeningen

Alliansen
Norges Kommunistiske Parti

4 Delegering av myndighet til å inngå interkommunalt samarbeid

4.1 Gjeldende rett

4.1.1 *Generelt om kommunale beslutningsprosesser og hastekompetanse*

Kommunestyret er det øverste organet i kommunen, og treffer vedtak på vegne av kommunen hvis ikke noe annet følger av lov, jf. kommuneloven § 5-3 første og andre ledd.

Det følger av kommuneloven § 5-3 tredje ledd at kommunestyret kan delegerer myndighet til å treffe vedtak til andre folkevalgte organer, ordføreren eller kommunedirektøren innenfor rammene av kommuneloven eller annen lov. I kommuneloven finnes det flere bestemmelser som uttrykkelig og konkret åpner for delegering. Videre finnes det en rekke bestemmelser om at kommunestyret *selv* skal avgjøre en sak. Det betyr at kommunestyret ikke kan delegerer til andre å ta den aktuelle avgjørelsen. Kommunedirektør og ordfører kan ikke gis myndighet til å treffe vedtak i saker med prinsipiell betydning, jf. kommuneloven § 6-1 fjerde ledd bokstav a og § 13-1 sjette ledd. Ordfører kan imidlertid gis myndighet til å treffe vedtak i hastesaker, jf. kommuneloven § 6-1 fjerde ledd bokstav b og § 11-8 første ledd.

Kommuneloven § 11-8 første ledd regulerer kommunestyrets adgang til delegering av myndighet i hastesaker. Det fremgår av bestemmelsen at kommunestyret selv kan gi formannskapet, kommunerådet, utvalg etter kommuneloven § 5-7 og ordfører myndighet til å treffe vedtak i saker som skulle ha vært avgjort av et annet organ, når det er nødvendig å treffe et vedtak så raskt at det ikke er tid til å innkalle det organet som skulle ha avgjort saken. Utvidet myndighet i hastesaker kan også benyttes der hvor lovgivningen gir kompetansen til kommunestyret selv, for eksempel inngåelse av interkommunale samarbeid.

Kommuneloven har regler om møter i folkevalgte organer og andre kommunale organer. Møtene holdes som hovedregel ved fysisk oppmøte, jf. kommuneloven § 11-2. Kommuneloven § 11-7 åpner imidlertid for at møter kan holdes som fjernmøter, dersom visse forutsetninger er oppfylt. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har på bakgrunn av situasjonen med Covid-19 og vedtatte tiltak for å hindre smittespredning, også fastsatt en midlertidig forskrift som skal lette gjennomføringen av fjernmøter i folkevalgte organer i kommuner og fylkeskommuner, jf. forskrift 13. mars nr. 277. I forskriften

legges det blant annet til rette for at folkevalgte organer kan ha fjernmøter som rene telefonmøter uten bruk av bilde. Etter kommuneloven § 11-8 er det også en adgang til å behandle saker skriftlig eller i et hastefjernmøte, dersom visse vilkår er oppfylt.

4.1.2 *Myndighet til å inngå ulike typer interkommunalt samarbeid*

Av kommuneloven § 17-1 første ledd går det frem at kommuner kan utføre felles oppgaver gjennom et interkommunalt samarbeid. Et interkommunalt samarbeid skal foregå gjennom et interkommunalt politisk råd, kommunalt oppgavefelleskap, vertskommunesamarbeid, interkommunalt selskap, aksjeselskap eller samvirkeforetak, en forening eller på en annen måte som det er rettslig adgang til, jf. kommuneloven § 17-1 andre ledd. Myndigheten til å inngå ulike typer interkommunalt samarbeid er lagt til kommunestyret selv.

4.2 Innspill til lovarbeidet og høring

Departementet har mottatt innspill fra KS med vurderinger om behovet for midlertidige lovendringer som følge av utbruddet av Covid-19. KS gir uttrykk for at kommunestyret, som følge av situasjonen med Covid-19, kan ha et midlertidig behov for å delegerer kompetanse til å inngå interkommunale samarbeid i form av vertskommunesamarbeid eller kommunalt oppgavefelleskap, for å løse lovpålagte oppgaver. Etter KS sitt syn bør imidlertid slik kompetanse kun delegeres til formannskapet. KS mener det ikke vil være forsvarlig å legge myndighet til å inngå interkommunale samarbeid til andre enn et folkevalgt organ, for eksempel kommunedirektør eller ordfører, og peker her på at det er viktig å sikre folkevalgt legitimitet der det gjøres vesentlige unntak fra normalordninger etter loven. KS ser ikke at det er et vesentlig behov for ytterligere delegering når det nå også er åpnet for vid adgang til å avholde fjernmøter. KS fraråder sterkt at formannskapet direkte i lov eller forskrift gis myndighet til å fatte vedtak som etter kommuneloven ligger til kommunestyret.

I høringsuttalelse til departementets lovforslag, støtter KS forslaget om at kommunestyret midlertidig kan delegerer myndighet til å inngå vertskommunesamarbeid, kommunalt oppgavefelleskap og interkommunalt selskap etter IKS-loven, og at delegeringsadgangen begrenses til formannskapet eller kommunerådet. KS mener

det bør presiseres at den midlertidige adgangen til å delegere myndighet som etter kommuneloven ligger til kommunestyret selv, ikke skal benyttes dersom formålet kan ivaretas gjennom behandling i kommunestyret.

KS ser også et behov for at det presiseres i den midlertidige loven at interkommunalt samarbeid opprettet med hjemmel i den foreslåtte delegeringsbestemmelsen, vil være lovlig opprettet så lenge det ellers er opprettet i samsvar med kommuneloven eller IKS-loven, og derfor består frem til kommunen fatter beslutning om å tre ut eller avvikle samarbeidet. KS mener videre det vil være naturlig at delegeringsmyndigheten også omfatter myndighet til å vedta å tre ut av et slikt samarbeid eller avvikle samarbeidet dersom det skjer før den midlertidige loven opphører. KS ber for øvrig departementet vurdere om det bør gis særskilte bestemmelser, som vil gjøre det lettere å avvikle interkommunale selskaper som er opprettet med hjemmel i delegeringsbestemmelsen når behovet for selskapene som følge av koronakrisen ikke lenger er til stede. KS uttaler i høringssvaret at det ikke bør innføres inngripende hjemler for at statsforvaltningen kan overføre myndighet fra en kommune til en annen. KS uttaler også:

Et slikt tvangsinngrep ville vært et vesentlig inngrep i det kommunale selvstyret. Det er en bedre løsning å gi kommunestyrene og fylkestingene økt adgang til delegering. Sammen med den utvidede adgangen til fjernmøter gir det kommunene og fylkeskommunene større mulighet for raskt å kunne etablere interkommunalt samarbeid om nødvendig.

Før høringen pekte KS på at det kan være aktuelt å vurdere å gi kommunestyret adgang til å delegere myndighet til å ta opp lån utenfor de økonomiske rammene som kommunestyret selv har vedtatt. Departementet uttrykte i høringsnotatet at det ikke bør foretas endringer i kommuneloven som gir underordnede organer mulighet til å foreta økonomiske disposisjoner på vegne av kommuner, utover det kommunestyret selv har bestemt. Kommunestyret må også i tider med større økonomisk usikkerhet og ekstraordinære behov, ha den øverste og samlete styringen med kommunens økonomi. I høringsuttalelsen til departementets lovforslag, gir KS sin tilslutning til departementets vurderinger på dette punktet.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har vurdert forslagene som har størst betydning for kommunenes mulighet til å sikre et forsvarlig til-

bud til barn og familier i sårbare situasjoner, og gir på denne bakgrunnen støtte til departementets forslag om å gi kommunestyret utvidet adgang til å delegere myndighet til å inngå interkommunalt samarbeid.

KS Bedrift støtter forslaget om delegering av myndighet til å treffe vedtak om inngåelse av interkommunale samarbeid, men mener at kommunestyrets adgang til delegering også må dekke delegering av myndighet til å fatte vedtak om omdanning av § 27-samarbeid etter kommuneloven av 1992. KS Bedrift viser til at det er flere eksisterende § 27-samarbeid som for tiden er i en prosess med å omdanne seg til kommunale oppgavefelleskap eller interkommunale selskap, og at de kan ha behov for politiske avklaringer og vedtak i eierkommunene om omdanning før 15. september 2020 for å kunne være operative fra årsskiftet.

4.3 Departementets vurderinger og forslag

Utbruddet av Covid-19 fører til en rekke utfordringer for kommunesektoren, og vil midlertidig kunne sette tjenesteapparatet i enkelte kommuner under sterkt press. Det vil kunne oppstå situasjoner der kommunen i en begrenset periode ikke vil klare å levere lovpålagte tjenester til sine innbyggere innenfor kritiske samfunnsområder, som for eksempel barnevern, helse og omsorg. KS og flere kommuner har pekt på at kommunene som følge av Covid-19 vil kunne ha behov for raskt å kunne inngå interkommunale samarbeid på viktige samfunnsområder for å opprettholde et forsvarlig tjenestetilbud i kommunen eller for å forhindre tjenstekollaps i kommunen.

Utgangspunktet etter kommuneloven er at det er kommunestyret, som øverste organ i kommunen, som har kompetanse til å inngå avtaler om interkommunalt samarbeid. Denne kompetansen er underlagt delegeringssperre, slik at kommunestyret ikke kan delegere den videre. Departementet har vurdert om kommuneloven i tilstrekkelig grad legger til rette for at kommuner raskt kan inngå interkommunale samarbeid der det er nødvendig for å opprettholde et forsvarlig tjenestetilbud i kommunen, eller om det er behov for midlertidige endringer av kommunelovens bestemmelser.

Etter kommuneloven § 11-7 og tilhørende midlertidig forskrift om gjennomføring av fjernmøter i folkevalgte organer i kommuner og fylkeskommuner, er det lagt til rette for at kommunestyret kan vedta inngåelse av interkommunalt samarbeid i et

fjernmøte. Å opprette et interkommunalt samarbeid innebærer blant annet at det skal bestemmes hvilke oppgaver som skal legges til samarbeidet, hvilken form samarbeidet skal ha, og hvem som skal være deltakere. Utredningen av en slik sak vil kunne ta noe tid. Departementet vurderer at det i utgangspunktet bør være mulig for kommunestyret å organisere et fjernmøte i denne perioden, slik at kommunestyret selv kan treffe beslutningene. I tillegg åpner kommuneloven for at ordføreren kan bestemme at en sak om inngåelse av interkommunalt samarbeid skal behandles skriftlig eller i hastefjernmøte, jf. kommuneloven § 11-8 andre ledd, dersom vilkårene i bestemmelsen er oppfylt.

Selv om kommuneloven åpner for utstrakt bruk av fjernmøter og gir hjemmel for skriftlig saksbehandling, vil det likevel kunne oppstå situasjoner der det vil være utfordrende for kommunestyret selv raskt nok å vedta et interkommunalt samarbeid, for eksempel der det som følge av sykdom i kommunens tjenesteapparat er nærliggende risiko for at kommunen ikke vil klare å tilby samfunnskritiske tjenester. Departementet viser til at i slike tilfeller kan kommunestyret etter kommuneloven § 11-8 om hastesaker, delegerer myndighet til formannskapet, kommunerådet og ordføreren til å inngå interkommunale samarbeid.

Departementet ser imidlertid at kommuneloven § 11-8 om hastesaker ikke vil dekke kommunenes behov i alle tilfeller, og at kommuner også kan ha behov for å delegerer myndighet i tilfeller som ikke vurderes som hastesaker etter kommuneloven § 11-8. Departementet viser her til innspill fra KS, om at kommuner som følge av situasjonen med Covid-19 kan ha et midlertidig behov for generelt å kunne delegerer kompetanse til å inngå interkommunale samarbeid. Som nevnt ovenfor, åpner kommuneloven ikke opp for en slik generell delegering.

Departementet vurderer at det må legges til rette for at kommunestyret kan delegerer kompetanse til å inngå interkommunale samarbeid, utover den adgangen som i dag følger av kommuneloven § 11-8 om hastesaker. Etter KS' syn bør delegering av slik kompetanse begrenses til formannskapet eller kommunerådet, og at det ikke vil være forsvarlig å legge myndighet til å inngå interkommunale samarbeid til andre enn et folkevalgt organ. KS fraråder også sterkt at formannskapet eller kommunerådet direkte gis myndighet til å fatte vedtak som etter kommuneloven ligger til kommunestyret. Departementet støtter disse vurderingene og foreslår at kommunestyret selv også kan delegerer til formannskapet og kommune-

rådet kompetanse til å treffe nødvendige vedtak for å inngå interkommunale samarbeid. Departementet vurderer at det ikke foreligger behov for utvidet adgang til å kunne delegerer myndighet til å fatte vedtak om å avvikle eller omdanne eksisterende interkommunale samarbeid. Behovet for raskt å kunne inngå interkommunale samarbeid er å avverge negative konsekvenser av Covid-19-utbruddet, og å sikre tjenestetilbud til innbyggere. Samme behov gjør seg ikke på samme måte gjeldende for avvikling eller omdanning av samarbeid. Forslaget innebærer at kommunestyrets adgang til å delegerer kompetanse vil gå lenger enn hva kommunestyret etter gjeldende rett har mulighet til. Forslaget innebærer ikke at det gis en generell adgang til å delegerer all myndighet som etter kommuneloven ligger hos kommunestyret til formannskapet eller kommunerådet. Forslaget innebærer også at det er kommunestyret selv som må vurdere og ta stilling til om kompetansen skal delegeres eller ikke.

Når det gjelder spørsmålet om å åpne for økt delegeringsadgang fra kommunestyret i spørsmål om å ta opp lån, har KS gitt uttrykk for støtte til departementets vurdering i høringsnotatet. Departementet viser til dette, og fremmer ingen forslag som åpner opp for økt delegeringsadgang på dette punktet.

Interkommunale samarbeid om utføring av lovpålagte tjenester, myndighetsutøvelse og annen tjenesteproduksjon, må i hovedsak skje som vertskommunesamarbeid, gjennom kommunalt oppgavefelleskap eller i interkommunale selskaper. Departementet vurderer at kommunestyrets adgang til å delegerer slik myndighet derfor bør gjelde vedtak knyttet til inngåelse av kommunale oppgavefelleskap etter kommuneloven kapittel 19, vertskommunesamarbeid etter kommuneloven kapittel 20 og interkommunale selskaper etter IKS-loven. Departementet legger til grunn at slike interkommunale samarbeid for øvrig må opprettes i tråd med de ordinære bestemmelsene i kommuneloven og IKS-loven, og at samarbeidene vil gjelde frem til det er fattet en beslutning om å tre ut eller avvikle samarbeidet.

5 Utvidelse av frister for avgivelse og vedtak av enkelte dokumenter etter kommuneloven

---

5.1 Gjeldende rett

Kommuneloven § 24-8 første ledd bestemmer at regnskapsrevisor skal avgi en revisjonsberetning

til kommunestyret senest 15. april. Revisjonsberetningen er revisors rapport om resultatet av regnskapsrevisjonen. Her gir revisor sin konklusjon på om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrift og om årsberetningen inneholder de opplysningene som kreves av lov og forskrift. Årsregnskapet skal være avlagt 15. februar og årsberetningen skal være avlagt 31. mars. Revisor uttaler seg også om enkelte andre forhold, jf. § 24-8 andre ledd. For årsregnskapet og årsberetningen 2019 skal regnskapsrevisor avgi revisjonsberetning i samsvar med reglene i forskrift 15. juni 2004 nr. 904 om revisjon i kommuner og fylkeskommuner, jf. forskrift 27. juni 2019 nr. 937 om overgangsbestemmelser til ny kommunelov § 3. Det sentrale i denne sammenhengen er at fristen for revisjonsberetningen også etter disse reglene er 15. april.

I tillegg til regnskapsrevisjonen skal regnskapsrevisor se etter om kommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak (etterlevelseskontroll). Revisor skal gi en skriftlig uttalelse om dette senest 30. juni, jf. kommuneloven § 24-9.

Når det gjelder årsregnskapene som kommunestyret skal vedta, bestemmer kommuneloven § 14-3 andre ledd at slike vedtak skal gjøres senest seks måneder etter regnskapsårets slutt. Det samme gjelder årsberetningen. Det betyr i praksis 30. juni. Hvert årsregnskap skal behandles samtidig med tilhørende årsberetning. For årsregnskapet og årsberetningen 2019 skal dette vedtas innenfor fristen i forskrift 15. desember 2000 nr. 1424 om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner § 10, jf. forskrift 7. juni 2019 nr. 714 om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. § 11-2. Det sentrale i denne sammenhengen er at vedtaksfristen også etter disse reglene er 30. juni 2020.

Hvis kommunestyret ikke vedtar årsregnskapet til kommunekassen innen fristen, vil det danne grunnlag for innmelding i ROBEK-registret, jf. kommuneloven § 28-1 første ledd bokstav f.

5.2 Innspill til lovarbeidet og høring

Departementet har mottatt en henvendelse fra *Norges Kommunerevisorforbund (NKRF)*, hvor det bes om at fristen for å avgi revisjonsberetning utsettes. NKRF viser blant annet til at for mange av revisorene er det problematisk å få til nødvendige møter med kommunene, samtidig som innføring av hjemmekontor gir en annen måte å arbeide på.

NKRF pekte på at fristen for å avgi revisjonsberetning bør kunne settes til 15. juni for at utsettelsen skal ha en reell effekt. Videre mener NKRF at det ikke er noe problem at regnskapsfastsettelsen skjer i august i stedet for i juni 2020.

KS var før høringen positiv til at det gis fristforlengelser for revisor til å avgi revisjonsberetning til kommunestyret (utover 15. april 2020) og for kommunestyret til å vedta årsregnskap og årsberetning (utover 30. juni 2020).

I sin høringsuttalelse er KS enig i de fristutsettelsene som departementet sendte på høring.

Norges kemner- og kommuneøkonomers forbund (NKK) og *Hedmark Revisjon IKS* peker i sin høringsuttalelse også på at avgivelsen av årsberetningen etter kommuneloven § 14-7 bør få utsatt frist.

Revisorforeningen slutter seg til høringsforslagene om å utsette fristene i kommuneloven til å avlegge revisjonsberetning, avlegge forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen og å vedta årsregnskap.

Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) mener i sin høringsuttalelse at fristen til å vedta årsregnskapene og årsberetningene bør være 30. september. FKT viser blant annet til at det er en rekke saksbehandlingsskritt som må gjøres før disse dokumentene kan vedtas, og at det ikke har noen nevneverdig ulempe å skyve på fristen to uker mer enn det departementet har foreslått i høringsnotatet.

Når det gjelder fristen til å avgi uttalelse om etterlevelseskontrollen, mener *FKT* at denne bør settes til 15. august, sekundært 25. august. Dette vil gjøre det mulig for kontrollutvalgene å få en sak om etterlevelseskontroll på det første kontrollutvalgsmøtet etter ferien. Da kan de få denne saken samtidig som de behandler årsregnskapet.

5.3 Departementets vurderinger og forslag

5.3.1 Frist for å avlegge revisjonsberetning

Departementet har forståelse for at det i mange tilfeller kan være vanskelig, kanskje også umulig, for revisor å avlegge revisjonsberetning innen 15. april, som følge av Covid-19-utbruddet. Fristen som loven setter, er naturligvis satt med utgangspunkt i en normalsituasjon. Utbruddet av Covid-19 har medført at revisor etter alt å dømme har fått betydelig vanskeligere arbeidsvilkår med hensyn til å kunne avlegge revisjonsberetningen til normal tid. Det er derfor behov for å utvide denne fristen.

Når det gjelder lengden på fristutvidelsen, bør den være tilstrekkelig til at revisor i de tilfeller det er behov, får reell anledning til å ferdigstille revisjonen og avlegge revisjonsberetningen i tråd med lov og forskrift. Departementet legger til grunn at *Norges Kommunerevisorforbund* har særskilte forutsetninger for sitt innspill om fristutvidelse til 15. juni, og legger dette til grunn i lovforslaget.

Departementet vil etter dette foreslå en midlertidig bestemmelse hvor fristen for å avlegge revisjonsberetningen for årsregnskap og årsberetning for 2019 utsettes med to måneder til 15. juni 2020.

Fristutvidelsen gjelder revisjonsberetningene for alle årsregnskap og årsberetninger nevnt i kommuneloven §§ 14-6, 14-7 og 14-8, det vil si revisjonsberetningen også for kommunale foretak og interkommunale styrever etter kommuneloven av 1992 § 27 mv.

Når revisjonsberetningen avgis senere enn normalt, vil det kunne forsinke fastsettelsen av årsregnskapet og årsberetningen, se avsnittet nedenfor. Revisor må derfor kommunisere med kommunen om når revisjonsberetningen forventes å foreligge, slik at tidsplanen for regnskapsbehandlingen i kontrollutvalget, formannskap og kommunestyret kan legges på nytt ved behov. Departementet mener at revisjonsberetningen bør legges fram så snart revisor kan ferdigstille denne, og at avgivelsen ikke utsettes mer enn nødvendig. Departementets vurdering er at det ikke er nødvendig å regulere disse forholdene i den midlertidige loven.

Når det gjelder forslaget fra enkelte høringsinstanser om å utsette fristen for å avgi årsberetning, viser departementet til at årsberetningen for 2019 etter gjeldende regler skulle vært avgitt 31. mars. På dette tidspunktet er det derfor lite hensiktsmessig å innarbeide et forslag om utsatt frist. Departementet legger til grunn at dersom en kommune har oversittet denne fristen, må årsberetningen avgis så snart som mulig og slik at den ikke forsinke regnskapsrevisors arbeid ytterligere.

5.3.2 Frist for å vedta årsregnskapet

Ved å utsette revisjonsberetningsfristen med to måneder er det også behov for å utsette fristen kommunestyret har til å vedta årsregnskapet og årsberetningen. Disse to handlingene henger nært sammen. En utsettelse av fristen for årsregnskapet og årsberetningen må ta høyde for at både kontrollutvalget og formannskapet skal behandle

dette før kommunestyrebehandling, jf. § 14-3 tredje ledd. Hvis årsregnskapsfristen utvides tilsvarende med to måneder, vil kommunestyret måtte vedta årsregnskapet og årsberetningen innen utgangen av august. Dette framstår som noe knapt for å kunne få behandlet dette i kontrollutvalget og formannskapet først.

Departementet foreslo derfor i høringsnotatet å utsette fristen til 15. september. Flere høringsinstanser, blant andre *KS* og *Revisorforeningen* har støttet dette. *Forum for Kontroll og Tilsyn* har imidlertid foreslått å utsette fristen til 30. september.

Departementet ønsker ikke å utvide fristen mer enn det som er absolutt nødvendig. Årsregnskapet er et viktig dokument, blant annet som grunnlag for arbeidet med neste års budsjett. Selv om det vil kunne innebære noe hektisk virksomhet i enkelte kommuner for å kunne vedta årsregnskapet innen 15. september, mener departementet at dette er en realistisk og forsvarlig frist.

Departementet vil etter dette foreslå en midlertidig bestemmelse hvor fristen for å vedta årsregnskapet og årsberetning for 2019 utsettes til 15. september 2020.

Fristutvidelsen gjelder alle årsregnskap og årsberetninger nevnt i kommuneloven §§ 14-6, 14-7 og 14-8, det vil si også for kommunale foretak og interkommunale styrever etter kommuneloven av 1992 § 27 mv.

Departementet presiserer for ordens skyld at selv om fristene utvides, bør det tilstrebes både å avgi revisjonsberetningen, og å vedta årsregnskapet og årsberetningen så snart det lar seg gjøre.

5.3.3 Forholdet til ROBEK-registeret

Når det gjelder eventuell innmeldelse i ROBEK-registeret som følge av at årsregnskapet til kommunekassen ikke er vedtatt innen de fristene som er fastsatt i lov eller forskrift, jf. kommuneloven § 28-1 første ledd bokstav f, mener departementet det ikke er behov for lovendringer. Det vil si at det vil være den nye midlertidige fristen som legges til grunn i relasjon til ROBEK-bestemmelsen. Det betyr at hvis årsregnskapet til kommunekassen ikke er vedtatt innen 15. september 2020, gir dette grunnlag for registrering av kommunen i ROBEK etter § 28-1 første ledd bokstav f. Departementet vil likevel holde kommunen utenfor ROBEK ved slike fristbrudd, når det er åpenbart at det ikke er behov for kontrollere kommunens årsbudsjett og låneopptak, jf. departementets hjemmel for dette i § 28-1 andre ledd.

5.3.4 Forenklet etterlevelsesk kontroll med økonomiforvaltningen

Regnskapsrevisor skal avgi en skriftlig uttalelse om resultatet av den forenklete etterlevelsesk kontrollen med kommunens økonomiforvaltning, jf. kommuneloven § 24-9. Da fristen for denne uttalelsen ble lovfestet til 30. juni, var dette basert på at regnskapsrevisor først skulle ferdigstille revisjonsberetningen til regnskapet for deretter å kunne ferdigstille uttalelsen om etterlevelsesk kontrollen med økonomiforvaltningen, jf. NOU 2016: 4 punkt 26.2.3.4. Departementets vurdering er på denne bakgrunnen at det i den foreliggende situasjonen også vil være hensiktsmessig å utsette fristen for etterlevelsesk kontrollen, når fristen for revisjonsberetningen er utsatt. En utsettelse av fristen for etterlevelsesk kontrollen vil også gjøre det mulig å prioritere arbeidet med å ferdigstille revisjonsberetningen først. Dette tilsier at fristen ikke bør være i august, slik som *Forum for Kontroll og Tilsyn* foreslo i sin høringsuttalelse.

Departementet foreslår etter dette en midlertidig bestemmelse hvor fristen for å avgi den skriftlige uttalelsen til etterlevelsesk kontrollen utsettes til 15. september 2020.

6 Valgbarhet til kontrollutvalget

6.1 Gjeldende rett

Etter kommuneloven § 23-1 tredje ledd bokstav f er alle ansatte i kommunen utelukket fra å være medlemmer i kontrollutvalget i den samme kommunen hvor de er ansatt. Dersom et medlem blir ansatt i kommunen, regnes han eller hun ikke lenger som valgbar, og skal automatisk tre ut av kontrollutvalget.

6.2 Innspill til lovarbeidet og høring

Departementet er gjennom henvendelser fra enkeltkommuner og andre blitt oppfordret til å gjøre unntak fra valgbarhetskravet for kontrollutvalgsmedlemmer som melder seg til tjeneste i kommunens beredskapsarbeid, og dermed blir ansatte. *Norges kommunerevisorforbund* har i høringen skrevet at de er «tilfreds med at kontrollutvalgsmedlemmer som er midlertidig ansatt i kommunen i forbindelse med Covid-19, vil være valgbar til kontrollutvalget».

6.3 Departementets vurderinger og forslag

Det er mange kommuner som nå har sterkt behov for å rekruttere blant annet ekstra helsepersonell til å håndtere utbruddet av Covid-19. I lys av dagens situasjon vil departementet legge til rette for at alle med relevant kompetanse kan bidra, uten at dette medfører utilsiktede negative konsekvenser.

Departementet foreslår et snevert unntak fra kommunelovens valgbarhetsregler, slik at det skal bli mulig å være midlertidig ansatt i kommunen for å utføre arbeid relatert til Covid-19, uten å miste valgbarheten til kontrollutvalget. Forslaget innebærer at kontrollutvalgsmedlemmer, som blir ansatt i kommunen i et midlertidig arbeidsforhold på grunn av krisesituasjonen, fortsatt skal være valgbar til kontrollutvalget. Siden kontrollutvalgene ofte er ganske små, antar departementet at dette ikke vil gjelde særlig mange personer, og heller ikke være en aktuell situasjon i mange kommuner. Dersom det blir slik at kontrollutvalget skal føre kontroll med den delen av kommunen hvor medlemmer har bidratt, kan integritetsspørsmål løses gjennom habilitetsreglene.

7 Endringer i bestemmelsene om skriftlig saksbehandling

7.1 Gjeldende rett

Det følger av kommuneloven § 11-8 andre ledd at lederen av et folkevalgt organ kan beslutte å behandle en sak gjennom skriftlig saksbehandling. Det må være påkrevd å få saken avgjort før neste møte, og det må enten ikke være tid til å avholde et ekstraordinært møte, eller saken må ikke være så viktig at et ekstraordinært møte anses som nødvendig. Dersom et organ behandler en sak ved skriftlig saksbehandling, så følger det av § 11-8 fjerde ledd at sakens dokumenter med et forslag sendes til alle organets medlemmer, og forslaget anses vedtatt dersom samtlige medlemmer støtter forslaget som er sendt ut. I tillegg må alle medlemmene slutte seg til at det treffes vedtak ved bruk av skriftlig saksbehandling. Det kreves altså enstemmighet om både prosessen og det materielle innholdet i vedtaket.

7.2 Innspill til lovarbeidet og høring

Departementet har mottatt en generell oppfordring om å gjøre det enklere for kommunestyret å

gjennomføre skriftlig saksbehandling. Det er pekt på at det bør være mulig for et kommunestyre å saksbehandle saker skriftlig, uten at man må oppfylle de relativt strenge vilkårene som dagens kommunelov stiller. Det er ingen høringsinstanser som har kommentert dette forslaget særskilt.

7.3 Departementets vurderinger og forslag

Selv om adgangen til å ha fjernmøter er utvidet, kan det være situasjoner i de neste månedene hvor det er mer hensiktsmessig eller nødvendig for et folkevalgt organ å treffe vedtak gjennom skriftlig saksbehandling. Departementet har sett at adgangen til skriftlig saksbehandling har vært benyttet eller forsøkt benyttet i perioden etter utbruddet av Covid-19. Samtidig har det vært tilfeller hvor vilkåret om enstemmighet for at saken kan behandles ved skriftlig saksbehandling, har hindret det folkevalgte organet fra å gjennomføre skriftlig saksbehandling, fordi et lite mindretall har sperret for det.

Departementet foreslår at det gjøres en midlertidig endring fra kravet om enstemmighet om prosessen, slik at en sak kan behandles ved skriftlig saksbehandling så lenge ikke en 1/3 eller flere av organets medlemmer motsetter seg dette. Det bør fremdeles være slik at samtlige av organets medlemmer må slutte seg til vedtakets innhold, mens det etter forslaget kun er krav om 2/3-dels flertall for at saken gjennomføres ved skriftlig saksbehandling.

8 Forslag om adgang til fjernmøter og elektronisk signering i interkommunale selskaper etter lov om interkommunale selskaper

8.1 Gjeldende rett

Lov om interkommunale selskaper (IKS-loven) regulerer blant annet organiseringen og saksbehandlingen i organer i interkommunale selskaper. Med interkommunalt selskap menes et selskap hvor alle deltakerne er kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper, jf. IKS-loven § 1.

Et interkommunalt selskap skal både ha et representantskap og et styre, jf. IKS-loven §§ 6 og 10. Representantskapet er selskapets øverste myndighet, og behandler blant annet selskapets regnskap, budsjett og økonomiplan. Selskapet skal også ha et styre som blant annet har ansvaret

for forvaltningen av selskapet. Dersom et interkommunalt selskap skal avvikles, skal representantskapet oppnevne et avviklingsstyre. Avviklingsstyret har myndighet til å foreta de disposisjoner som trengs for å avvikle selskapet, jf. IKS-loven § 33.

Saksbehandling i representantskapet, styret og avviklingsstyret skal gjennomføres i møter, jf. IKS-loven §§ 8, 11 og 33. Loven gir ikke direkte hjemmel for å gjennomføre fjernmøter. I forarbeidene til IKS-loven forutsettes det at møter i representantskapet skal være fysiske møter med alle representantene til stede. Departementet har i en tolkningsuttalelse åpnet for at styremøter kan gjennomføres ved fjernmøter, men ikke gitt samme åpning for representantskapet.

Det er krav om at det skal føres protokoll for møtene, jf. IKS-loven §§ 9, 12 og 33. For protokoller fra møter i representantskapet er det krav om at den underskrives av møteleder og to av representantskapets medlemmer. For protokoller fra møter i styret er det krav om at protokollen underskrives av samtlige tilstedeværende styremedlemmer.

8.2 Innspill til lovarbeidet og høring

Departementet har i forkant av høringen mottatt henvendelse fra blant annet *KS Bedrift* som påpeker behovet for fjernmøter i interkommunale selskaper. *KS Bedrift* viser blant annet til at i den nåværende situasjonen vil det være umulig å oppfylle lovens møtekrav for interkommunale selskaper, som følge av myndighetenes pålegg om ikke å være mange samlet på ett sted, lokale karantenerregler mellom kommuner, samt restriksjoner på flytrafikk. *KS Bedrift* viser videre til at kravet om fysiske møter kan være utfordrende å overholde, også under normale omstendigheter, som følge av at det ofte er mange kommuner som er eiere i selskapene og noen ganger store geografiske avstander.

I høringen påpeker *KS Bedrift* at det i tillegg er behov for en midlertidig hjemmel for elektronisk signering av styreprotokoller og representantskapsprotokoller, slik at de beslutningene som treffes i fjernmøtene får nødvendig notoritet. Det fremgår av aksjeloven § 1-6 at både styre- og generalforsamlingsprotokoller kan signeres elektronisk.

I høringen har *KS* støttet forslaget om adgang til fjernmøter. *Norsk Journalistlag (NJ)* uttaler i høringen at de håper at de interkommunale selskapene vil praktisere en stor grad av åpenhet under denne ekstraordinære kritesituasjonen.

8.3 Departementets vurderinger og forslag

Kommuner har opprettet samarbeid i interkommunale selskaper på en rekke ulike samfunnsområder. På grunn av utbruddet av Covid-19 vil det kunne oppstå situasjoner hvor det verken er mulig eller forsvarlig å gjennomføre fysiske møter i interkommunale selskaper. Utbruddet av Covid-19 har derfor aktualisert behovet for adgang til å ha fjernmøter for organer i interkommunale selskaper.

IKS-loven trådte i kraft for over 20 år siden. Siden den tid har det skjedd en betydelig teknologisk utvikling som gjør at fjernmøter er en tilgjengelig måte for gjennomføring av møter, samtidig som at øvrige krav i IKS-loven til gjennomføring av møtet kan ivaretas. Til sammenlikning gis det i kommuneloven en vid adgang til å ha fjernmøter. Etter kommuneloven § 11-7 kan kommunestyret beslutte at folkevalgte organer skal ha adgang til å holde møter som fjernmøter. Av kommuneloven følger enkelte begrensninger i adgangen til å ha fjernmøter. For å begrense spredningen av Covid-19 er kommunelovens adgang til å ha fjernmøter i folkevalgte organer utvidet ytterligere i midlertidig forskrift fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Det er dermed adgang til å for eksempel ha fjernmøter også selv om medlemmene ikke kan se hverandre, slik at fjernmøtet dermed kan gjennomføres over telefon.

Departementet mener at flere av hensynene som taler for at kommunestyret og andre folkevalgte organer etter kommuneloven kan ha fjernmøter, også gjør seg gjeldende for representantskapet, styret og avviklingsstyret i interkommunale selskaper. Departementet kan ikke se at det er hensyn som taler mot at organene i interkommunale selskaper skal kunne ha adgang til å ha møter som fjernmøter. En mulig konsekvens av gjeldende IKS-lov er at interkommunale selskaper risikerer ikke å kunne fatte nødvendige beslutninger om drift av selskapet fordi selskapets organer kun kan ha møter som fysiske møter. Blant annet må representantskapet møtes for å kunne fastsette regnskapet og årsberetningen. Departementet foreslår derfor en bestemmelse som gir et midlertidig unntak fra IKS-loven, slik at representantskapet, styret og avviklingsstyret i interkommunale selskaper gis adgang til å ha møter som fjernmøter. Departementet foreslår at kommuneloven § 11-7 om fjernmøter skal gjelde tilsvarende så langt den passer. Departementet foreslår også at forskrift gitt med hjemmel i § 11-7 fjerde ledd, skal gjelde for interkommunale selskaper så langt den passer.

Departementet vurderer at det i tillegg til adgang til fjernmøter, også er behov for adgang til elektronisk signatur av protokoller fra møter i representantskapet, styret og avviklingsstyret. I IKS-loven stilles det krav til at protokoller fra møtene skal føres og at protokollen skal signeres. Departementet foreslår at det skal være adgang til signering av protokoll ved bruk av elektronisk signatur. Departementet viser for øvrig til regulering av elektronisk signatur som følger av lov om gjennomføring av EUs forordning om elektronisk identifikasjon og tillitstjenester for elektroniske transaksjoner i det indre marked (lov om elektroniske tillitstjenester) og tilhørende forskrifter. Departementet viser til at elektronisk signatur er tillatt for selskaper regulert i aksjeloven, og at Nærings- og fiskeridepartementet i forbindelse med utbruddet av Covid-19 har foreslått adgang til elektronisk signatur også for blant annet selskaper regulert i selskapsloven.

9 Partiloven

9.1 Gjeldende rett

Lov 17. juni 2005 nr. 102 om visse forhold vedrørende de politiske partiene (partiloven) har i § 18 regler om regnskapsplikt, bokføringsplikt og innberetningsplikt for politiske partier og de politiske partienes sentrale organisasjon, sentrale ungdomsorganisasjon, fylkesorganisasjon, fylkesungdomsorganisasjon og kommunale organisasjon. Etter bestemmelsens andre ledd skal partier og partiledde avgi årlige innberetninger om inntekter og kostnader i perioden 1. januar til 31. desember, samt eiendeler og gjeld per 31. desember. Fristen for innberetning er senest fem måneder etter regnskapsårets avslutning. Det vil i praksis si 1. juni.

Loven gir i § 18 tredje ledd en forenklet innberetningsfrist for de minste partileddene. Partier eller partiledde som i løpet av året har hatt samlede inntekter på under 12 000 kroner etter fradrag av all offentlig støtte, er unntatt fra regnskapsplikt, bokføringsplikt og innberetningsplikt etter første og annet ledd. Disse plikter å gi en erklæring (forenklet innberetning) om at inntektene for året har vært under dette nivået.

For øvrig gjelder de samme reglene i loven for forenklete innberetninger (erklæringer) som for innberetninger etter annet ledd.

Etter § 21 skal innberetning undertegnes av partiets eller partileddes leder og minst ett annet styremedlem. Det er kun hovedorganisasjonene som er pålagt revisjonsplikt etter loven. Partiloven

krever ikke at årsregnskapet eller innberetningen skal være godkjent av årsmøtet. Mange partier og partiledde har likevel dette som et krav i sine vedtekter.

Innberetningene skal sendes det sentrale registeret for ordning, som er Statistisk sentralbyrå (SSB). Etter partiloven § 22 skal det sentrale registeret sammenstille opplysningene om partienes og partiledenes innberetninger og gjøre disse offentlig tilgjengelig på hensiktsmessig måte. Registeret skal sende en oversikt til Partilovnemnda og departementet over partier eller partiledde som ikke har overholdt innberetningskravet innen fristen. Partilovnemnda kan etter partiloven kapittel 5 sanksjonere brudd på lovens bestemmelser.

9.2 Innspill til lovarbeidet og høring

Departementet har i forkant av høringen mottatt en henvendelse fra SSB, som har fått tilbakemeldinger fra enkelte partier om behov for en forlengelse av fristen for innberetning.

Alliansen, Norges Kommunistiske Parti (NKP), Revisorforeningen og SSB støtter forslaget om utsettelse av innberetningsfristen

SSB viser i sitt høringssvar til å ha mottatt flere henvendelser om at gitt de rådende omstendighetene, vil fristen i år være utfordrende å overholde da regnskapene ikke er klare eller det ikke vil bli avholdt årsmøter tidsnok til å godkjenne regnskapene. SSB viser videre til at en utvidelse av fristen vil sikre best mulig kvalitet på dataene som sendes inn. Samtidig minner SSB om at en utvidelse av rapporteringsfristen vil få tilsvarende konsekvenser for annet arbeid rundt rapporteringen og publisering av statistikken, og uttaler:

Årets statistikk vil derfor ikke kunne bli publisert i første halvdel av september som planlagt. Mest sannsynlig blir den utsatt til oktober eller november. Hvor sent/tidlig avhenger av hvordan datatilgangen forskyves. Normalt (ved frist 1. juni) har så mye som 75 prosent av partileddene levert sin rapport i siste halvdel av mai. Hvis alle disse forskyver sin innrapportering til perioden 1. september–15. september, vil det bety en ganske stor forsinkelse på revisjonsarbeidet og dermed også tilsvarende forsinkelse på statistikkpubliseringen.

SSB opplyser at det gjennom sommeren vil arbeides med tiltak for å minne flest mulig partiledde på muligheten til å rapportere så tidlig som mulig.

Revisorforeningen stiller spørsmål ved om en utsettelse til 15. september er tilstrekkelig, og vil i

utgangspunktet utsette fristen til ut oktober. Hvis ikke mener foreningen at det bør gis en forskriftshjemmel til å forlenge fristen ut over 15. september.

Alliansen mener grensen på 12 000 kroner i partiloven § 18 tredje ledd for blant annet innberetning, bør økes til 2 G for blant annet å unngå møter med smitterisiko. *Alliansen* viser til at å sette sammen regnskap med revisjon krever møter med regnskapsførere, revisorer osv, og at dette bør forenkles så mye som mulig for de som uansett har relativt små beløp i sine budsjetter.

Alliansen og *Norges Kommunistiske Parti* foreslår at det gjøres en midlertidig endring i valgloven § 6-3, slik at alle registrerte politiske partier får anledning til å stille liste etter de forenklede kravene og dermed ikke behøver å innhente underskrifter slik bestemmelsen krever. Begrunnelsen er å hindre smittespredning ved innhenting av underskrifter. Eventuelt at underskriftene kan samles inn digitalt.

Partilovnemnda påpeker at det ikke er opplagt at interne bestemmelser i det enkelte partiet bør kunne begrunne forskyvning av den lovpålagte fristen. Nemnda viser til at i hvert fall i større partiledde vil den interne prosessen i stor grad skje elektronisk, og behovet for fysiske møter vil altså være begrenset. Nemnda viser i tillegg til at dersom den avgitte rapporten må justeres som følge av årsmøtebehandlingen, kan partiene sende inn en revidert rapport. Disse forholdene og partilovens formål om åpenhet om partienes økonomi taler etter nemndas syn imot å vedta en generell lovendring. Partiene bør i stedet oppfordres til å fullføre regnskaps- og rapporteringsprosessen snarest mulig. Nemnda mener videre at det bør vurderes hvorvidt en fristforlengelse bør settes så langt fram i tid. Alternativt mener nemnda at forslaget bør erstattes med en lovbestemmelse som gir Kongen eller departementet myndighet til å gi forskrift om fristforlengelse i tilfeller hvor det foreligger særlige behov.

9.3 Departementets vurderinger og forslag

Om lag 3 250 partier og partiledde er omfattet av partiloven. Som nevnt over, behandles de årlige innberetningene vanligvis av partienes årsmøter i tråd med partienes vedtekter. Innberetningene avgis i praksis først etter at partienes årsmøter er avholdt. Utbruddet av Covid-19 og de særskilte tiltakene som er iverksatt for å bekjempe spredning av viruset, vil kunne føre til at de politiske partiene ikke får avholdt årsmøter på de planlagte tids-

punktene og derfor heller ikke får rapportert innen fristen. Departementet har som beskrevet ovenfor i forkant av høringen mottatt henvendelse fra SSB om behovet for utsettelse. De fleste høringsinstansene som har uttalt seg om forslaget, er positive til en forlengelse av fristen.

Departementet vurderer på denne bakgrunn at det er behov for en forlengelse av fristen. *Partilovnemnda* anbefaler departementet å vurdere om fristen bør settes så langt fram i tid og om forslaget bør erstattes med en lovbestemmelse som gir Kongen eller departementet myndighet til å forlenge fristen i særlige tilfeller. Slik forskrift bør etter nemndas vurdering fastsettes når det nærmere fristens utløp er avdekket et slikt behov. *Revisorforbundet* har på den annen side gitt uttrykk for at det er usikkert om forlengelsen er tilstrekkelig, og anbefaler en utsettelse ut oktober måned. Departementet viser til at en forlengelse ut over 15. september er utenfor rammen for denne loven. Departementet foreslår en midlertidig bestemmelse som forlenger fristen fram til 15. september av hensyn til en forutsigbar frist for innberetning.

Departementet har merket seg innspillene fra *NKP* og *Alliansen* om å endre kravene til underskrifter på listeforslag etter partiloven § 6-3 andre ledd, og vil løpende vurdere behovet for eventuelle endringer i valgloven i tråd med utviklingen av situasjonen med virusutbruddet.

10 Longyearbyen lokalstyre

10.1 Gjeldende rett

Kommunelovens regler gjelder i stor grad tilsvarende for Longyearbyen lokalstyre på Svalbard, jf. kapittel 5 i lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard. Bestemmelsene om økonomiforvaltning, revisjon, kontrollutvalg og saksbehandling i folkevalgte organer gjelder tilsvarende for Longyearbyen lokalstyre i medhold av Svalbardloven §§ 37 og 40 og § 41 bokstav e og f.

10.2 Departementets vurderinger og forslag

På samme måte som for kommunene, innebærer utbruddet av Covid-19 utfordringer for Longyearbyen lokalstyre. For at lovforslaget om unntak fra kommuneloven mv. skal gjelde for Svalbard, må det gjøres særskilt gjeldende, jf. Svalbardloven § 2.

Departementet foreslår at de midlertidige unntakene fra bestemmelser i kommuneloven

som gjelder for Longyearbyen lokalstyre etter Svalbardloven, også blir gjort gjeldende for Longyearbyen lokalstyre.

11 Økonomiske og administrative konsekvenser

Bestemmelsene om avvik fra kommuneloven og IKS-loven antas ikke å ha nevneverdige økonomiske konsekvenser for kommunene. Forslagene vil kunne føre til at prosessen med å vedta regnskap og andre dokumenter kan ta lenger tid. Der revisjonsberetningen er forsinket, kan kommunene utsette regnskapsfastsettelsen slik at dette gjøres etter at regnskapet har vært gjenstand for revisjon. Forslagene vil sørge for at kommuner ikke kommer i en situasjon hvor de bryter loven som følger av fristoversittelser.

Dersom interkommunale selskaper ønsker å benytte seg av fjernmøter i for eksempel representantskapet eller styret, slik forslaget legger opp til, kan det i noen tilfeller innebære investeringskostnader for nødvendig utstyr. Slike kostnader vil være beskjedne og må dekkes innenfor ordinære budsjettammer. Adgangen til å gjennomføre fjernmøter kan medføre besparelser i reiseutgifter for medlemmer av selskapenes styre og representantskap. Dette vil imidlertid medføre beskjedne besparelser.

Forslaget om avvik fra de vanlige bestemmelsene i partiloven vil kunne føre til at SSBs og Partilovnemndas oppfølging av innberetningene for 2020 forskyves utover høsten 2020 og våren 2021. Merkostnadene vil kunne tas innenfor gjeldende budsjettamme. For partiene vil forslaget kunne gi økt administrativ fleksibilitet uten merkostnader.

12 Merknader til de enkelte bestemmelsene

Til § 2 Vedtak om inngåelse av interkommunale samarbeid

Bestemmelsen åpner for at kommunestyret og fylkestinget kan delegerer til formannskapet, kommunerådet, fylkesutvalget eller fylkesrådet myndighet til å treffe nødvendige vedtak for å inngå interkommunale samarbeid, også i tilfeller som ikke vurderes som hastesaker etter kommuneloven § 11-8. Bestemmelsen fraviker kommunelovens utgangspunkt om at det er kommunestyret og fylkestinget selv, som øverste

organ i kommunen og fylkeskommunen, som har myndighet til å inngå avtaler om interkommunalt samarbeid. Det er kommunestyret og fylkestinget selv som tar stilling til om slik myndighet skal delegeres etter denne bestemmelsen. Kommunestyrets og fylkestingets adgang til å delegerer myndighet etter bestemmelsen gjelder vedtak knyttet til inngåelse av kommunale oppgavefellesskap etter kommuneloven kapittel 19, vertskommunesamarbeid etter kommuneloven kapittel 20 og interkommunale selskaper etter IKS-loven. Inngåelse av interkommunale selskap skal også forstås som å tre inn i eksisterende selskap. Slike interkommunale samarbeid må for øvrig opprettes i tråd med de ordinære bestemmelsene i kommuneloven og IKS-loven, og samarbeidene vil gjelde frem til det er fattet en beslutning om å tre ut eller avvikle samarbeidet.

Til § 3 Valgbarhet til kontrollutvalget

Bestemmelsen åpner for at medlemmer av kontrollutvalget i en kommune eller fylkeskommune, som blir ansatt i en midlertidig stilling i kommunen eller fylkeskommunen for å gjøre arbeidsoppgaver knyttet til utbruddet av Covid-19, likevel ikke mister sin valgbarhet til å sitte i kontrollutvalget. I og med at lovens varighet er begrenset til 15. september 2020, vil unntaket fra valgbarhetsregelen kun gjelde frem til det tidspunktet.

Til § 4 Utvidet adgang til skriftlig saksbehandling

Bestemmelsen gir unntak fra kommuneloven § 11-8 fjerde ledd andre punktum som krever enstemmighet til at organet treffer det aktuelle vedtaket etter skriftlig saksbehandling. Det er nå tilstrekkelig at minst 2/3 av medlemmene mener at vedtaket kan treffes ved skriftlig saksbehandling. Det er ingen endring i kravet om at samtlige medlemmer må slutte seg til det fremlagte forslaget, slik at det fremdeles må være et enstemmig vedtak som treffes.

Til § 5 Adgang til fjernmøter og elektronisk signatur i interkommunale selskaper

Bestemmelsen i *første ledd* gir representantskapet, styret og avviklingsstyret i et interkommunalt selskap adgang til å ha møter som fjernmøter. Bestemmelsen gjelder kun for interkommunale selskaper opprettet etter reglene i IKS-loven. IKS-lovens øvrige krav til saksbehandling i møter gjel-

der tilsvarende for fjernmøter. Av bestemmelsen går det frem at kommuneloven § 11-7 og forskrifter gitt med hjemmel i § 11-7 fjerde ledd, gjelder tilsvarende så langt de passer for fjernmøte i representantskapet, styret og avviklingsstyret i et interkommunalt selskap.

Bestemmelsen i *andre ledd* gir adgang til at medlemmer av representantskapet, styret og avviklingsstyret kan benytte elektronisk signatur for å signere protokoller fra møter.

Til § 6 Frister for regnskapsrevisor og vedtak om årsregnskap og årsberetning.

Bestemmelsen i *første ledd* gir regnskapsrevisor en forlenget frist til å avgi revisjonsberetning for årsregnskapene og årsberetningene for 2019. Fristen er forlenget til 15. juni 2020. Fristforlengelsen gjelder revisjonsberetningen for alle årsregnskapene og årsberetningene for 2019 for virksomhet etablert etter kommuneloven av 1992, det vil si for kommunekassen og fylkeskommunekassen, kommunale og fylkeskommunale foretak, interkommunale styrever etter kommuneloven av 1992 § 27 og lånefond. Fristforlengelsen gjelder uten hinder av fristen i forskrift 15. juni 2004 nr. 904 om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 5.

Bestemmelsen i *andre ledd* gir en forlenget frist til å vedta årsregnskapene og årsberetningene for 2019. Fristen er forlenget til 15. september 2020. Fristforlengelsen gjelder for alle årsregnskapene og årsberetningene for 2019 for virksomhet etablert etter kommuneloven av 1992, det vil si for kommunekassen og fylkeskommunekassen, kommunale og fylkeskommunale foretak, interkommunale styrever etter kommuneloven av 1992 § 27 og lånefond. Fristforlengelsen gjelder uten hinder av fristene i forskrift 15. desember 2000 nr. 1424 om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner § 10 og forskrift 24. august 2006 nr. 1033 om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale foretak § 16.

Bestemmelsen i *tredje ledd* gir regnskapsrevisor en forlenget frist til å avgi skriftlig uttalelse om resultatet av den forenklete etterlevelseskontrollen med økonomiforvaltningen etter kommuneloven av 2018 § 24-9. Fristen er forlenget til 15. september 2020 for uttalelsen som skal avgis i 2020. Fristforlengelsen gjelder uten hinder av fristen i kommuneloven av 2018 § 24-9 tredje ledd.

Til § 7 Frist for årlig innberetning om inntekter og kostnader for politiske partier

Bestemmelsen gir politiske partier og partiledd en forlenget frist for å avgi årlige innberetninger for 2019 etter partiloven § 18 andre ledd. Fristen er forlenget til 15. september. Fristforlengelsen gjelder for alle registrerte politiske partier og partiledd nevnt i partiloven § 1 tredje ledd andre punktum.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om midlertidig lov om unntak fra kommuneloven, IKS-loven og partiloven (tiltak for å avhjelpe konsekvensene av Covid-19).

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til midlertidig lov om unntak fra kommuneloven, IKS-loven og partiloven (tiltak for å avhjelpe konsekvensene av Covid-19) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til midlertidig lov om unntak fra kommuneloven, IKS-loven og partiloven (tiltak for å avhjelpe konsekvensene av utbruddet av Covid-19)

§ 1 *Formål*

Formålet med loven er å legge til rette for å avhjelpe konsekvensene innenfor kommunal sektor av utbruddet av Covid-19, for å sikre hensiktsmessige og forutsigbare beslutningsprosesser for kommunene og fylkeskommunene.

§ 2 *Vedtak om inngåelse av interkommunale samarbeid*

Kommunestyrets og fylkestingets myndighet til å treffe vedtak for å inngå interkommunale samarbeid kan uten hinder av bestemmelser i kommuneloven og IKS-loven delegeres til formannskapet, fylkesutvalget, kommunerådet eller fylkesrådet. Dette gjelder vedtak om inngåelse av kommunalt oppgavefelleskap etter kapittel 19, vertskommunesamarbeid etter kapittel 20 i kommuneloven og interkommunalt selskap etter IKS-loven.

§ 3 *Valgbarhet til kontrollutvalget*

Dersom et medlem av kontrollutvalget i en kommune eller fylkeskommune er midlertidig ansatt i kommunen eller fylkeskommunen for å gjøre arbeid knyttet til utbruddet av Covid-19, skal medlemmet uten hinder av kommuneloven § 23-1 tredje ledd bokstav f fremdeles være valgbar til kontrollutvalget.

§ 4 *Utvidet adgang til skriftlig saksbehandling*

Et organ kan behandle en sak ved skriftlig saksbehandling etter kommuneloven § 11-8 andre ledd med mindre minst 1/3 av organets medlemmer motsetter seg at vedtaket treffes etter skriftlig saksbehandling.

§ 5 *Adgang til fjernmøter og elektronisk signatur i interkommunale selskaper*

Representantskapet, styret og avviklingsstyret i interkommunale selskaper etter IKS-loven kan gjennomføre møter som fjernmøter. Kommuneloven § 11-7 og forskrifter gitt med hjemmel i § 11-7 fjerde ledd, gjelder tilsvarende så langt de passer.

Medlemmer av representantskapet, styret og avviklingsstyret kan benytte elektronisk signatur for å signere protokoller fra møter.

§ 6 *Frister for regnskapsrevisor og vedtak om årsregnskap og årsberetning*

Regnskapsrevisor skal senest 15. juni 2020 avgi revisjonsberetning til årsregnskapene og årsberetningene for 2019.

Årsregnskapene og årsberetningene for 2019 skal vedtas senest 15. september 2020.

Regnskapsrevisor skal senest 15. september 2020 avgi en skriftlig uttalelse om resultatet av den forenklete etterlevelseskontrollen etter kommuneloven § 24-9.

§ 7 *Frist for årlig innberetning om inntekter og kostnader for politiske partier*

Partier og partiledd som nevnt i partiloven § 1 tredje ledd annet punktum skal senest 15. september 2020 avgi årlige innberetninger om inntekter og kostnader i perioden 1. januar til 31. desember 2019 og eiendeler og gjeld per 31. desember 2019.

§ 8 *Virkning for Svalbard*

Lovens §§ 3, 4 og 6 gjelder tilsvarende for Longyearbyen lokalstyre på Svalbard.

§ 9 *Lovens ikrafttredelse og opphevelse*

Loven trer i kraft straks.

Loven oppheves 16. september 2020.

